

2015

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 16.5.-31.5.2015

Kratak pregled dešavanja sa finansijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovnim kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

FILIP DURSUN
TANJA KNEŽEVIĆ
IGOR ROGIĆ
NOVA BANKA AD

3/6/2015

1.1. Evropsko tržište

- *Rok za izmirenje obaveza Grčke opasno blizu*
- *Povjerenje u EZ uzdržano*
- *Najniža stopa inflacije u Velikoj Britaniji od kada se zvanično mjeri*
- *Kamata jednoglasno zadržana na 0.5%*

Grčka vlada već nekoliko mjeseci pokušava da pronađe zajedničko rješenje sa kreditorima, koje predstavljaju MMF, ECB i EU, kako bi se uplatila poslednja tranša pomoći u iznosu od 7.2 milijardi EUR. Samo ovog mjeseca bi Grčka trebalo da vrati preko 1.5 milijardu EUR, počevši od 5.juna. Iako postoji značajan napredak u pregovorima, grčka vlada je uporna da istraje pred zahtjevima kreditora koji se odnose na uvođenje poreskih, fiskalnih i penzionih reformi i na taj način održi barem dio predizbornih obećanja. Očekuje se da će navedni problem biti u fokusu kroz cijeli jun, koji je krucijalan za Atinu, i u slučaju nepostizanja dogovora postoji velika mogućnost odliva investicija iz EU.

Problemi u pojedinim zemljama Unije su svakako uzdrмали povjerenje potrošača, investitora i pokazali veoma malo optimizma u vezi napretka ekonomije u narednom periodu. Situacija je nešto bolja u Njemačkoj, nego u ostalim zemljama, gdje su kompanije konačno počele da bilježe porast poslovanja nakon lošeg prvog kvartala. Da ne bude sve tako sivo, proizvodnja u EZ se značajno povećala, kao pokazatelj generalne stabilizacije privrede.

Britanska funta nije imala baš najbolju drugu polovinu maja mjeseca. Kao što je navedeno u izvještaju BoE, padajuća inflacija predstavlja kamen spoticanja britanske privrede. Iako je pad cijena već uračunat, izbadio je ulazak u negativnu teritoriju od -0.1% na godišnjem nivou, što je prvi pad ispod nule od 1996. godine, kada se zvanično počelo sa bilježenjem inflacije, dok je prema nekim nezavničnim informacijama april najlošiji mjesec još od 1960. godine. Guverner Carney je istako da ovakav rezultat nije pretjerano iznenađujući i da očekuje da se opšti nivo cijena narednih mjeseci zadrži na trenutnom nivou, prije nego što počne rasti prema ciljanoj stopi od 2%. Lošiji podaci iz privrede su uticali i na odustajanje dva člana BoE od glasanja za povećanje, pa je odluka o zadržavanju kamatne stope donijeta jednoglasno. Na pozitivnoj strani, maloprodaja je imala impresivan skok sa -0.7% na 1.2% u aprilu, ali se navedeno velikim dijelom pripisuje dobrim vremenskim uslovima u Velikoj Britaniji.

1.2 Američko tržište

- *Pad ekonomske aktivnosti u SAD u prvom kvartalu*
- *Pad narudžbi trajnih dobara*
- *BoC zadržala kamatnu stopu na nivou od 0,75%*
- *Pad BDP Kanade u prvom kvartalu od 0,6%*
- *Pad inflacije u aprilu*

Jak američki dolar i nešto jača zima su oborili ekonomsku aktivnost u SAD. Bruto društveni proizvod (BDP) je od januara do marta oslabio za 0,7% u odnosu na isti period prošle godine kada je ostvaren rast od 2,2%. Podaci o BDP će definitivno isključiti mogućnosti podizanje kamatne stope na junskoj sjednici. Ni podaci o narudžbama trajnih dobara u SAD ne idu u prilogu Federalnim rezervama da djeluju na sljedećoj sjednici. U aprilu je američka industrija primila za 0,5% manje narudžbi nego u prethodnom mjesecu. Niže cijene nafte su uticale na smanjenje investicija velikih naftnih giganta u SAD kao i jaka domaća valuta koja je učinila dobra skupljim za velike inostrane korporacije. Problemi privrede u prvom kvartalu se u SAD smatraju samo privremenim. Pored jakog snijega koji je padao i uticao na ekonomsku aktivnosti, pritisak je stvarao i štrajk radnika u lukama na zapadnoj obali. Velika preduzeća kao što su Microsoft i Procter&Gamble su već upozorili

da im jak američki dolar negativno utiče na promet i dobit. Od početka godine je američki izvoz smanjen za 7,6% što je više nego što se prvobitno očekivalo. Uvoz je u istom periodu rastao za 5,6%. Potrošnja građana je rasla za 1,8% ali je mnogo manje u odnosu na rast od 4% od kraja prošle godine. Analitičari očekuju da će se američka privreda u narednom kvartalu ponovo oporaviti i zabilježiti rast od oko 2% ali je za očekivati da polugodišnji rast bude najlošiji još od 2011. godine. Čelnica Federalnih rezervi Janet Yellen je u svom govoru nagovjestila da bi prvo povećanje kamatne stope od vrhunca finansijske krize 2008. godine kada je kamata smanjena na 0-0,25% moglo da bude ove godine. Na tržištu se trenutno špekuliše sa septembrom ali će veliki uticaj na odluku imati podaci sa tržišta rada u naredna tri mjeseca.

Kanadska privreda zabilježila je najveći kvartalni pad u posljednjih šest godina zbog pada investicija i izvoza usljed nižih cijena nafte na tržištu. Bruto društveni proizvod je prema potvrđenim podacima smanjen za 0,6% u prva tri mjeseca ove godine dok je u četvrtom kvartalu prošle godine rast iznosio 2,2%. Kanadski BDP prvi put od drugog kvartala 2011. godine nije uspio zabilježiti pozitivnu stopu rasta. Centralna banka Kanade (BoC) je prema očekivanjima zadržala kamatnu stopu od 0,75%. BoC očekuje da će se privreda Kanade u drugom kvartalu oporaviti umjerenim rastom. U drugom kvartalu se očekuje rast od 1,8% dok se u trećem kvartalu očekuje rast od 2,8%. Inflacija u Kanadi je aprilu smanjena sa 1,2% na 0,8% dok se u narednim mjesecima očekuje blagi opravak inflacije u skladu sa rastom cijene nafte.

1.3. Azijsko tržište

- *Izveštaj sa sastanka BoJ*
- *Japanski BDP 0,6%*
- *RBA minutes*
- *Neminovna depresijacija AUD-a*

Ekonomski program japanskog premijera Abe poznat kao "Abenomics" i dalje ima snažan uticaj na japansku privredu. Ekspanzivna monetarna i fiskalna politika su mjere kojima japanska vlada pokušava da ostvari održivi privredni rast uz ciljanu inflaciju od 2%. Uprkos agresivnim mjerama ekspanzivne monetarne politike, inflacija je i dalje ostala na relativno niskom nivou od samo 0,4% na godišnjem nivou usljed niskih cijena energenata na svjetskim tržištima. Međutim, bruto društveni proizvod u prvom kvartalu ostvario je rast od 0,6% što je bolji podatak nego što se očekivalo. Centralna Banka Japana (BoJ) je ostala pri stavu da će ekspanzivna monetarna politika ostati sve dok stopa inflacije ne dostigne od 2% što se očekuje već u prvoj poslovinu sljedeće godine. Međutim, investitori su skeptični oko trenutnih mjere koje sprovodi BoJ te smatraju da je za održiv privredni rast i inflaciju od 2% potrebno uvesti dodatne mjere ekonomske politike. Iako će japanski premijer Abe pomjeriti povećanje PDV-a za 2017.godinu, u 2015.godini očekuje se da će stopa inflacije dostići nivo od samo 0,7% zbog pada cijene nafte.

Oporavak australijske privrede i dalje nailazi na određene prepreke. Iako je povećana potrošnja privatnog sektora usljed niskih cijena nafte i nižih kamatnih stopa, kompanije su i dalje veoma oprezne. Izveštaj o stanju u australijskoj privredi jasno pokazuje da investicija nema nigdje osim u rudarskom sektoru. Posebnu zabrinutost RBA je izrazila prema rastućem balonu na tržištu nekretnina te veliki porast hipotekarnih kredita. Zbog navednog stanja u privredi, očekuje se da će Centralna Banka Australije (RBA) opet smanjiti kamatnu stopu. Niže kamatne stope omogućiće povećanje potrošnje domaćinstava. U privrednom sektoru očekuje se da će niže kamatne stope podstaći ulaganja i izvan rudarskog sektora a time i poboljšati uslove na tržištu rada. Takođe, članovi RBA su zaključili da će depresijacija australijskog dolara biti neophodna. Slabiji australijski dolar trebao bi podstaći privredni rast kroz niže cijene robe koje će omogućiti povoljnije uslove u trgovinskoj razmjeni.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 01.05.-31.05.2015

EUR/USD

EUR/GBP

EUR/CHF

GBP/USD

USD/JPY

AUD/USD

2.1. Kretanje cijene zlata

Cijena zlata je pod pritiskom usljed jačanja vrijednosti američkog dolara. Kreće se u donjoj polovini dvomjesečnog prosjeka. Ukoliko pozitivni ekonomski podaci ojačaju dolar, to će vrlo vjerovatno uticati na smanjenje cijene zlata. Trgovci zlatom pažljivo prate dešavanja sa Grčkom kao i eventualni neuspjeh u pregovorima, što bi takođe moglo da uveća tražnju za ovim metalom. Inače, tražnja za zlatom je često rezultat zaštite od rizika usljed političkih i finansijskih kriza, iako takva tražnja nije dugoročnog karaktera. Ono što bi eventualno moglo u većoj mjeri da utiče na cijenu zlata jeste odluka o promjeni kamatnih stopa Federalnih rezervi u toku ove godine.

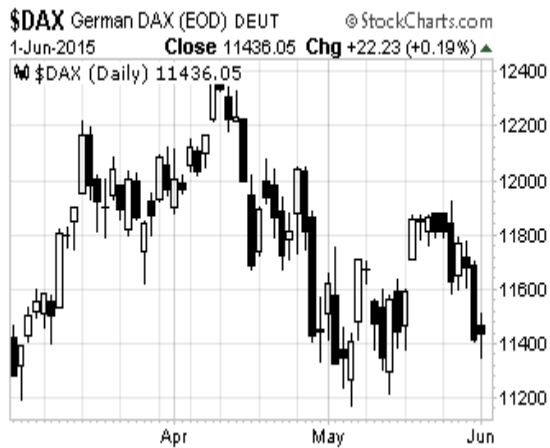
2.1. Kretanje cijene nafte

Cijena sirove nafte je naglo porasla u posljednjem izvještajnom periodu nakon što je u petak oslabila usljed jačanja vrijednosti američkog dolara i zabrinutosti oko ponude koju OPEC drži uporno visokom. Naime, ove nedjelje, 5.juna, očekuje se sastanak OPEC-a, prvi nakon novembra 2014.godine. Tada je isti, izazvao ogromne promjene na tržištu nafte, nastavljajući da snabdijeva tržište uobičajenom proizvodnjom snižavajući tako cijene nafte na 45\$ po barelu. Iako se cijena nafte od tada oporavila, to nema puno veze sa proizvodnjom OPEC-a. U aprilu je OPEC povećao proizvodnju na dvogodišnji nivo, proizvodeći 2 miliona barela po danu. Strategija koje se OPEC drži pri većoj ponudi jeste zaštita tržišnog učešća ali i potiskivanje ponuđača sa visokim proizvodnim troškovim. U prvom redu se misli na američke proizvođače nafte. Bilo kakva promjena ponude nafte, dovela bi do povećanja cijene nafte. Drugo pitanje koje će se razmatrati jeste eventualni povratak iranske nafte nakon smanjenja sankcija u drugoj polovini godini. Iako je malo vjerovatno da će se iranska nafta tako brzo vratiti na tržište, to bi ipak moglo da utiče na korekciju cijene na niže, u dugom roku.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa

DAX

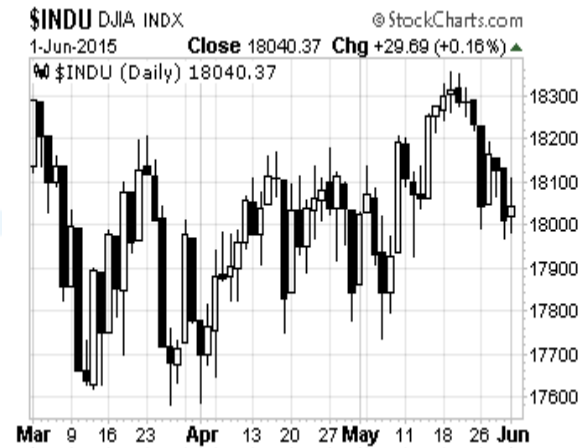
S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 01.06. do 11.06.2015	Očekivanja	Prethodno
01.06.2015	10:00	EUR	Markit Manufacturing PMI (May)	52.3	52.3
	10:30	GBP	Markit Manufacturing PMI (May)	52.5	51.8
	14:00	EUR	DE Consumer Price Index (YoY) (May)	0.7%	0.5%
	16:00	EUR	ISM Manufacturing PMI (May)	52.0	51.5
02.06.2015	06:30	AUD	RBA Interest Rate Decision and Statement	2%	2%
	11:00	EUR	Consumer Price Index (YoY) (May)	0.2%	0.0%
03.06.2015	03:30	AUD	Gross Domestic Product (YoY) (Q1)	2.1%	2.5%
	10:00	EUR	Markit Services PMI (May)	53.3	53.3
	10:30	GBP	Markit Services PMI (May)	59.2	59.5
	11:00	EUR	Unemployment Rate (May)	11.2%	11.3%
	13:45	EUR	ECB Interest Rate Decision	0.05%	0.05%
	14:30	EUR	ECB Monetary policy statement and press conference		
	15:45	USD	Markit Services PMI (May)	56.5	56.4
04.06.2015	02:00	JPY	Bank of Japan Governor Kuroda Speech		
	13:00	GBP	BoE Interest Rate Decision (Jun 4)	0.5%	0.5%
05.06.2015	14:30	EUR	Gross Domestic Product s.a. (YoY) (Q1)		0.4%
	11:00	USD	Unemployment Rate (May)		5.4%
	14:30	USD	Nonfarm Payrolls (May)		223K
	14:30	CAD	Unemployment Rate (May)		6.8%
08.06.2015	01:30	JPY	Gross Domestic Product Annualized (Q1)		2.4%
09.06.2015	11:00	GBP	Inflation Report Hearings		
10.06.2015	16:00	GBP	NIESR GDP Estimate (3M) (May)		0.4%
11.06.2015	03:30	AUD	Unemployment Rate s.a. (May)		6.2%
	14:30	USD	Retail Sales (MoM) (May)		0%

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,05%	-0,10%	04.09.2014	03.06.2015
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	03.06.2015
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	04.06.2015
Banka Kanade	0,75%	0,25%	21.01.2015	15.07.2015
Švajcarska nacionalna banka	-0,75%	-0,25%	01.15.2015	18.06.2015
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	19.06.2015
Banka za novčane rezerve Australije	2,25%	-0,25%	03.02.2015	02.06.2015